

almindelige Vilkaar. Jeg paaviste saaledes en Gjendom, paa hvilken der forgæves var budt 800,000 Kr., og som saa en Varrætte efter med Nød og næppe opnaar et Bud paa 80,000 Kr., og det ærede Medlem, jeg for nævne, paaviste flere lignende Eksempler, hvor Forholdet var omtrent det samme, og og hvor altsaa Værdien var sunket ned til omtrent $\frac{1}{10}$. Jeg tror derfor, at der her er en stor Fare, jeg tror, at her blandes, om jeg tør bruge det Udtryk, Begreberne real og personlig Kredit sammen. Det er to uensartede Slags Kredit, og efter mit Skøn vil der derfor ikke kunne komme noget godt ud af at sammenblende disse to Ting. Jeg tror, det rigtige vilde være som hidtil at holde den reale Kredit for sig; i den kan der gives faste uopsigelige Laan, derimod ligger det i Sagens Natur, at der til den personlige Kredit hører kort Opsigelse. Den reale er baseret paa en virkelig, reel Pantestikkerhed, den personlige paa den personlige Tillid — maatte plus sekunderet Pant. Men her blandes de ganske sammen. Det er ikke nok, at man som sædvanlig vil give Laan i en Gjendom i Forhold til, hvad selve Gjendommen under almindelige Forhold er værd, man vil tillige beregne den personlige tilfældige Virksomhed, som er knyttet til Gjendommen. Der er jo saa mangfoldige Maader, hvorpaa en saadan personlig Virksomhed kan falde bort: ved Ejerens Død, ved den overhaandtagende Konkurrence, eller ved Forandringer, ad Toldlovgivningens Vej. Jeg sigter her ved slet ikke saa meget til vor hjemlige Toldlovgivning, men — vi have jo et saadant Eksempel i Møllervirksomheden — til den udenlandske. En saadan industriel Virksomhed, knyttet til en Gjendom, kan meget ofte ganske ødelægges ved ny Opfindelser, ny Moder, hvorved en for meget efterlyst Artikel ganske gaar ud af Markedet. Naar noget saadant sker, — og det er noget, vi have Eksempler nok paa Nar efter Nar — hvor skal saa denne Kreditforening søge sin Pantestikkerhed i den Gjendom, for hvis Vedkommende denne Virksomhed har været optaget i Burderingen? Nu er Virksomheden forsvunden, og der staar nu kun den rene stære Gjendom tilbage. — Det er denne Frygt, jeg altid har næret over for dette Lovforslag. Jeg nærer den endnu og har ikke kunnet undlade at udtale den her.

J nær Forbindelse med denne Frygt har jeg en anden Frygt, og det er den, at der kan afdedkommes Ulykker, navnlig for Enker og imaa Kapitalister, som ville være fristede til at købe Obligationer, hvis Købers formentlig er meget lavere end mange andre Papirens, og hvis Rentere ere højere.

— Nu kan det jo ganske vist siges — og det er blevet sagt — at alt det egentlig ikke kommer os ved, at det bliver deres Sag, der ville indlade sig med en saadan Forretning; vi sidde ikke her som Formyndere. Det er ganske rigtigt, men dog kun til en vis Grad. Hvis en saadan Forening oprettedes og kunde oprettes uafhængig af os og uden vor Bistand, saa maatte det være de Folks egen Sag, men det er jo ikke saaledes. Her skal der jo ved Lov gives Begunstigelser for en saadan Forening, her skal dens Statutter godkendes, her skal Regeringen føre Tilsynet med Foreningen, og med alt dette sættes der et saadant Stempel paa denne ny Forening fra Regeringens og Rigsdagens Side, at vi sandelig ikke kunne være sagesløse, hvis de, der i Tillid til dette Stempel sætte deres Lid til Foreningen, opdage, at denne har været ilde anbragt.

Det skulde imidlertid oprigtig glæde mig, om det Udvalg, som selvfølgelig vil blive nedsat, kunde, om det er muligt, finde en Vej, ad hvilken det, jeg tror, uøselige Formaal kan naas at give højere Laan i disse Gjendomme end nu. Hvis dette Udvalg kunde løse den Opgave, skulde det oprigtig glæde mig, og i Haabet om, at der dog er en Mulighed, blot en Smule Mulighed, derfor, skal jeg ikke stemme mod dette Lovforslags Omgang til anden Behandling, men derimod stemme derfor.

Det. Hansen; Jeg har et Indtryk af, at jeg har hørt de Bemærkninger før fra det ærede Medlem (Breinholdt-Bandborg), som han fremkom med i Dag, men da han nu alligevel fremkom med dem, maa jeg maasse ogsaa have Lov til at gøre nogle Bemærkninger, som jeg maasse ogsaa tidligere er fremkommen med; jeg skal imidlertid fatte mig i Korthed.

Det ærede Medlem har ganske Ret i, at der ved industrielle Gjendomme er nok saa stor Risiko som ved andre Gjendomme, navnlig f. Eks. Landbrugsejendomme. Industrien har saa mange forskellige Grene, den kan være god i den ene Branche og daarlig i den anden Branche, der kan komme Kalamiteter, og man kan saa lignende Historier som den i Grejsdalen, som det ærede Medlem altid trækker frem — det er jo i øvrigt glædeligt, at han ikke kan trække andre frem end netop den. Men det, der er Meningen med en Kreditforening som denne, er netop at give Fabrikkerne og de industridrivende Beslighed, til ved at slutte sig sammen at skabe saadanne Former, at den individuelle Risiko derved bliver udlig-